

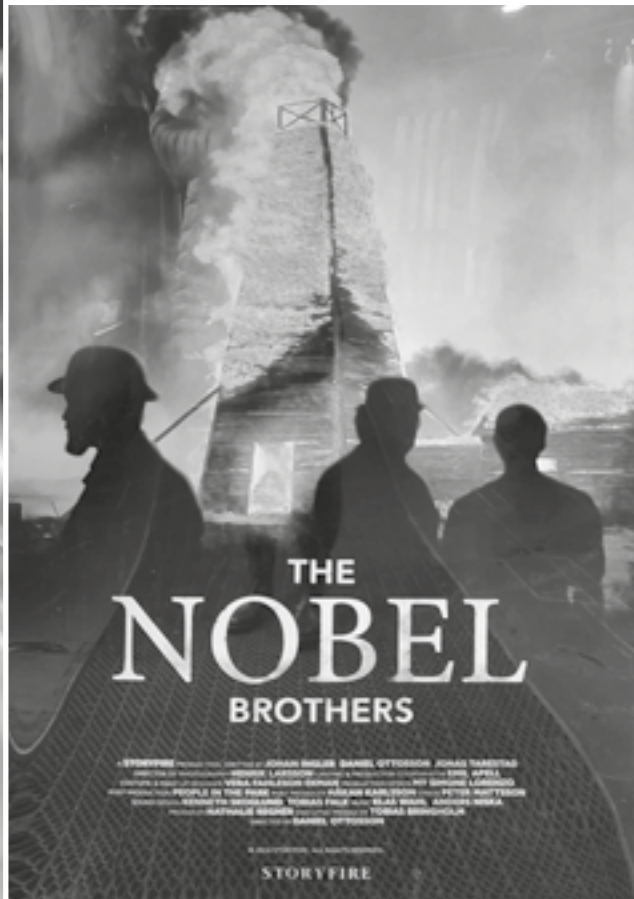

NOBELVÄNNEN

Nr 1

Medlemstidning för Nobelmuseets Vänner

2024

**En dramaserie om bröderna Nobel
har spelats in i bl.a. Karlskoga**

Läs mera på sidan 21

Innehåll:

Nobelmuseets Vänners Styrelse 2024	3
Ordföranden har ordet	4
Årsmötet 2024	7
Nobelvännerna Verksamhetsberättelse 2023	9
Ny ordförande i Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn	17
Rapport från verksamheten, Alfred Nobels Björkborn	18
Dramaserien om Bröderna Nobel	21
Bli Volontärvän på Alfred Nobels laboratorium och Fiffiga huset i sommar 2024	23
Medlemsfest i oktober i samband med Alfred Nobels födelsedag...	25
Ett föredrag på Nobelveckan på Möckelngymnasiet	27
Nobeldagen 2023 och utdelning av hedersutmärkelser	28
Nobeltal 2024	30
Medlemsinformation, öppettider mm.	32
Händer i vår på Nobelmuseet	33

Tidningen Nobelmuseets Vänner ges ut av Föreningen Nobelmuseets Vänner.
Redaktör – Jaana-Kaisa Björk.

Omslagsbild: Affisch på nya filmen om Bröderna Nobel. En del av scener är filmade på Alfred Nobels Björkborn, Nobelmuseet i Karlskoga. Läs mera på sidan 21.

KARLSKOGA
FOLKHÖGSKOLA

Utbildning · Catering · Restaurang · Konferens · Vandrarhem

Kontakt: 0586-646 09 | karlskogafolkhogskola.se

*Första styrelsemötet för Nobelmuseets vänner i januari 2024. Alla i bilden är kvar i nya styrelsen 2024. Fr.v: Bo Thuvander, Anita Öjendal, Boris Holm, Sif Eklund, Ulrika Lundgren, Susanne Morfeldt-Hafstrand, Anneli Lyckeborn, Jaana-Kaisa Björk och Bengt Runholm.
Foto Mikaela Ståhl*

Nobelmuseets Vänners Styrelse 2024

Ordförande	Ulrika Lundgren	ulrika.lundgren@karlskoga.se
Vice ordförande	Boris Holm	boris.holm@bahnhof.se
Sekreterare	Susanne Morfeldt-Hafstrand	smorfeldthafstrand@gmail.com
Kassör	Sif Eklund	sif eklund@gmail.com
Medlemsregistret	Anita Öjendal	anita@ojendal.se
Redaktör Nobelvännen	Jaana-Kaisa Björk	jaanakaisa.bjork@outlook.com
Ledamot	Hans Johansson	banza52@gmail.com
Suppleant	Boo Thuvander	boo.thuvander@telia.com
Suppleant	Christel Nilsson	aoch.nilsson@telia.com
Suppleant	Bengt Runholm	bengt.runholm@sparabransle.se
Suppleant, Redaktör hemsidan	Olof Frisk	olof.frisk@gmail.com
Revisor	Birgitta Öster	birgitta.oster54@gmail.com
Revisor	Per Aspeli	per.aspeli@hotmail.com
Revisorssuppleant	Marita Olén Widenberg	marita.widenberg@gmail.com
Adjungerad	Anneli Lyckeborn	anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se
Valberedning	Boris Holm	boris.holm@bahnhof.se
Valberedning	Dan-Åke Widenberg	danake.widenberg@gmail.com

*Ulrika Lundgren
Foto Lena Edlund*

Ordföranden har ordet

Välkomna till ett nytt nummer av tidningen Nobelvännen som ges ut av Nobelmuseets vänner. Tidningen finns för att stödja och öka kunskapen kring vårt fantastiska museum, Alfred Nobels hem, Björkborns herrgård.

Måste få inleda med att ösa beröm över Nobelmuseets Vänners styrelse. Vilket engagerat gäng som arbetar för minnet av Alfred Nobel och Nobelmuseet i Karlskoga. Det är enkelt att vara ordförande i en styrelse där ett sådant engagemang och stöd finns. Vi tar gärna emot fler ledamöter till styrelsen. Är ni intresserade av att delta så meddela bara! Allt engagemang tas emot med öppna armar!

Utan Nobelmuseets fantastiska personal hade vi inte haft den verksamhet på Alfred Nobels Björkborn, som finns idag. Verksamhetschef Anneli Lyckeborn håller i alla trådar och tack vare hennes lojalitet, utöver allt annat, kan det pågå kongresser och konferenser

veckan runt på Mötesplatsen.

Ni medlemmar är självklart de viktigaste vi har! Möjligheterna för föreningen att ge stöd till Nobelmuseet ökar, ju fler medlemmar vi är. En god vän till mig talade om att de gav bort medlemskap i Nobelvännerna i present. Ett bra förslag till present under hela året.

Alfred Nobel hade en fast tro på mänsklighetens utveckling genom fredlig kamp med naturens krafter. I dessa tider finns all anledning att lyfta fram Alfred Nobels goda vän Bertha von Suttner. Den tidens kanske största förkämpe för världsfred. I ett oroligt Europa fanns många som hade stor beundran för militären och starka nationalistiska tankar rådde. Bertha von Suttner lät sig dock inte stoppas, varken av tomma fraser, råhet eller begränsande könsroller. Hon blev en ledargestalt för den internationella fredsrörelsen. I en brevväxling lär Alfred Nobel sagt;

”Kanske mina fabriker kommer att sätta stopp för krig snabbare än dina kongresser. Dagen då de två motståndarna kan förgöra varandra på en sekund, kommer alla civiliserade nationer troligtvis att rygga i förfäran och desarmera sina trupper”.

Alla krafter behövs dock för att gemensamt stärka möjligheten till fred, där både Alfred Nobel, ”den melankoliske dynamitarden” och Bertha von Suttner, ”fredsängeln”, olika bidrag lade grunden. (Titel på bok från 2013 av författare Ulla Britta Ramklint).

År 2024 är också ett supervalår med val som påverkar över hälften av världens befolkning. Valen sträcker sig från Rysslands presidentval i mars, EU val i juni och inte minst val i USA, januari till juni. Ett historiskt år för demokratiens bevarande som förhoppningsvis bidrar till att kvinnors röster stärks i hela världen. Det finns ett växande problem med kvinnohat, som yttrar sig i våld men som även drabbar kvinnliga beslutsfattare inom alla områden. Då med subtil diskriminering, hot och osynliggörande. Med Bertha von Suttner i minne behö-

ver vi alla stå upp för kvinnor som vågar göra sin röst hörd för att göra världen till en bättre plats. I den kraftfulla tillväxt som präglar Karlskoga idag, finns en stor stolthet att kunna bidra på olika sätt för att bidra till fred i världen. Vi behöver både ”fabriker och kongresser” för att nå fred. Karlskoga går i täten och bidrar till detta viktiga arbete!

Att njuta av vacker musik i fantastisk miljö, ger styrka till själen. Vi tackar Karlskoga konsertförening, som ger rabatt på biljetten, då konserten är på Björkborn, till medlemmar i Nobelmuseets Vänner. Tack Jaana-Kaisa Björk som är redaktör för tidningen Nobelvännen och ser till att den är fylld av intressanta artiklar. Tidningen som sprider kunskap om och skapar intresse för Alfred Nobel, Bertha von Suttner och Nobelmuseet i Karlskoga. Tack till våra annonsörer, som gör det möjligt för oss att ge ut tidningen. Era annonsintäkter täcker kostnaderna för att trycka och skicka ut tidningen. Stort tack till er alla!

*Ulrika Lundgren,
ordförande, Nobelmuseets vänner*

*Vi stöder Nobelmuseet:
Vikers AB*

”Hemma är där jag jobbar, och jag jobbar överallt”

Alfred Nobel

Att Alfred Nobel var före sin tid är ingen nyhet. Nu för tiden är det självklart att många arbetsplatser behöver ökad flexibilitet. På Nobeli har vi lång erfarenhet av att erbjuda viktiga supportfunktioner för att göra vardagen enklare och effektivare. På så vis kan ni fokusera på er kärnverksamhet.

Dokument

Jobba smartare. Vi är specialister på tjänster inom fysisk och digital dokumenthantering, arkivering och digitalisering.

Löner

Leverans- och kvalitetssäker lönehantering för mellanstora och stora företag. Dedikerade kundteam med bred erfarenhet av centrala och lokala avtal.

Säkerhet

Rätt säkerhetslösning för ditt företag. Vi hjälper er med bland annat passersystem, inbrottslarm, kamerasystem och brandlarm.

www.nobeli.se

Nobeli
BUSINESS SUPPORT

Årsmötet 2024

Från vänster Per Green, samhällsledningschef, Tony Ring, kommunstyrelsens ordförande och Ulrika Lundgren ordförande för Nobel-museets vänner som tackar föredragsbällare med blommor. Foto Jaana-Kaisa Björk

Årsmötets deltagare lyssnade intresserade på Per Green, samhällsledningschef och Tony Ring, kommunstyrelsens ordförande i Karlskoga kommun.

Årsmötet 2024 ägde rum på Mötesplats Alfred Nobels Björkborn, Stallet.

Mötet startade med föredrag om Karlskoga kommuns utveckling av Per Green, samhällsledningschef med stöd av Tony Ring, kommunstyrelsens ordförande.

Karlskoga befinner sig mitt i en period av stark expansion. Näringslivet och industrin upplever hög tillväxt och därmed skapas ett betydande behov av kompetens inom olika områden. För att möta de utmaningar och möjligheter som detta växande behov innebär, krävs en förändring i den strategiska planeringen för kommunen. Med en noggrant utformad strategisk plan kan man säkerställa att Karlskoga är rustat för att möta de utmaningar och möjligheter som den pågående expansionen medför. Genom att prioritera och främja god

livskvalitet, attraktiva boendemiljöer, exploateringsmöjligheter skapas en stad där människor vill bo och där företag trivs och växer.

Mycket aktuellt och givande föredrag. Det blev en del frågor från mötesdeltagare både till Per Green och till Tony Ring.

Efter föredraget serverades fika till självkostnadspris. Som alltid trevligt att ses och prata speciellt efter intressanta spörsmål om Karlskogas utveckling mm. Det var svårt att få folk till att avbryta samtalen och få dem till årsmötet!

Verksamhetsberättelsen godkändes och styrelsen fick ansvarsfrihet samt ett par styrelseposter byttes till nya. Till ny ledamot till styrelsen valdes Hans Johansson, som tidigare har arbetat som verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga i många år. Det är en sak-

kunnig person och blir bra tillskott till styrelsen. Han ersätter Annelie Rådesjö. Makarna Ulf och Lena Sjöstrand lämnar styrelsen då de flyttar från Karlskoga. I stället för Ulf som revisorssuppleant valdes Marita Olén Widenberg, som har varit ordförande i Nobelmuseets vänner i många år. Det blev inte vald någon ny till valberedning då man ansåg att valberedning fungerar bra med två ledamöter. Omvald ordförande Ulrika Lundberg tackade alla som avgick från sina poster

och önskade dem lycka till vidare i livet. Hon önskade också alla nya ledamöter välkomna till styrelsearbetet för Nobelmuseets vänner. Styrelsens sammansättning ser du på sidan 3.

En sammanfattning om föredraget kommer vid senare tillfälle av Ulrika Lundgren

Jaana-Kaisa Björk, Nobelvänner

BOFORŠ HOTEL

Karlskogaregionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

Nobelvännerna

Verksamhetsberättelse 2023

Styrelsens sammansättning 2023

Ordförande	Ulrika Lundgren
Vice ordförande	Anneli Rådesjö
Sekreterare	Susanne Morfeldt-Hafstrand
Kassör	Sif Eklund
Ledamöter	Jaana-Kaisa Björk Boris Holm Anita Öjendal
Suppleanter	Boo Thuvander - kassaförvaltare Christel Nilsson Olof Frisk Bengt Runholm
Nobelmuseets representant	Anneli Lyckeborn

ÖVRIGA

Revisorer	Per Aspeli Birgitta Öster
Revisorssuppleant	Ulf Sjöstrand
Valberedning	Boris Holm (sammanställande) Lena Sjöstrand Dan-Åke Widenberg

Styrelsen

Styrelsen har haft 6 protokollförda möten under året. Årsmöte och konstituerande möte genomfördes den 19 mars 2023. Två nyhetsbrev har kompletterat informationen till medlemmarna. Flera styrelseledamöter har representerat föreningen inför olika riktade utvecklingsfrågor.

Exempel på detta är:

- Jaana-Kaisa Björk har som redaktör sett till att tidningen Nobelvännen fyllts med intressant innehåll och att tidningen givits ut.
- Anita Öjendal har skött medlemsregistret för korrekta uppgifter till medlemmarna.
- Boo Thuvander och Sif Eklund som kassörer har med dem äran skött de ekonomiska händelserna under året.
- Anita Öjendal representerade Nobelvännerna i planeringen för Valborgsfirandet. Anna Ragén, Kommunfullmäktiges ordförande i Karlskoga, var Årets hederstalare.
- Kemishower: Kemishowerna för elever i årskurs 5 och 8, har genomförts via Boris Holm.
- Traditionsenlig högtid 10 december: Ordförande och arbetsgrupp har haft fyra digitala avstämningar. Styrelsen avstämning med polis och lantmätarimyndighet har klargjort att tillstånd för salut inte krävs vid detta tillfälle.

- Ekonomiskt bidrag från Karlskoga Energi och Miljö har sökts och beviljats för att stödja vänföreningens verksamhet.

Årsmöte

Årsmöte hölls söndagen den 19 mars, 2023 i Stallet, mötesplats Alfred Nobel.

Årsmötet inleddes med föredrag av Bengt Jangfeldt, författare och översättare från ryska, docent i slaviska språk vid Stockholms universitet. Titeln var - Inte bara Alfred. Historien om en av Sveriges framgångsrikaste företagsfamiljer. Föredraget beskrev Immanuels utvandring till Ryssland 1837 och hans samt sönerns enastående framgångsrika verksamhet i Ryssland och då särskilt i S:t Petersburg och Baku. I Baku är namnet Nobel fortfarande mycket välrenommerat. Alfred var dock aldrig i Baku, men understödde brödernas verksamhet ekonomiskt. Tillgångarna i Ryssland förstatligades dock i samband med ryska revolutionen 1917, varvid familjen fick lämna Ryssland.

Under ledning av Boris Holm avhandlades därefter stadgeenliga förhandlingar. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Tidningen Nobelvännen

Tack vare Nobelvännernas annonsörer har tidningen kunnat tryckas och har skickats ut per post till medlemmarna. Redaktör Jaana-Kaisa Björk har svarat för att två inspirerande och välfyllda nummer av tidningen "Nobelvännen"

har kommit ut under verksamhetsåret. Tidningen har även lagts ut på offentliga platser som bibliotek och turistbyrå.

Medlemsregister för Nobelvännerna

Nobelmuseets Vänners styrelse ber sina medlemmar att kontakta Anita Öjendal, medlemsregisteransvarig, för att uppdatera sina kontaktuppgifter. Anitas mailadress är: anita@ojendal.se. Medlemmarna uppmanas att ange sina e-mailadresser vid inbetalningen av årsavgiften.

Nobelvännernas hemsida

Hemsidan uppdaterades kontinuerligt under året. Man kunde under året anmäla sig som ny medlem via länk på

hemsidan. Olof Frisk har fortlöpande ansvarat för kontakter och utformning avseende hemsidan. Adressen till hemsidan är: www.nobelvannen.se.

Volontärer

För att bistå museets verksamhet på bästa sätt behövs volontärer. Nobelmuseets vänners medlemmar har ställt upp under sommaren, vilket betydde bra hjälp för verksamheten.

Fiffiga huset har varit välbesökt de veckor och några nya aktiviteter har skapats med hjälp av Kent Klintestrand, teknisk medhjälpare. Till detta behövs volontärer. Kontakta Anneli Lyckeborn på museet om fler har möjlighet att vara volontärer.

SAAB

Underhållsplanering

Ordförande för Nobelmuseets Vänner och Stiftelsens nya ordförande, Anna Olofsson har under 2023 haft avstämningar kring roll, funktion och ansvar för Alfred Nobels Björkborn. Både för verksamheten som för fastigheterna. Ett flertal möten har därefter genomförts med Karlskoga kommuns teknik- och fastighetsverksamhet. Detta för att skapa en plan för underhåll av fastigheterna, på lång och kort sikt. Planeringen har synkroniserats med verksamhetschef Anneli Lyckeborns utvecklingsidéer. Ett av de planerade projekten är köket som har stora behov av upprustning vilket gör att särskilda medel avsatts 2023, för att rusta detta i enlighet med lagkrav.

Aktiviteter under året

Valborgsmässofirande

En fin tradition är att fira Valborg vid Alfred Nobels herrgård. Detta är möjligt tack vare Kulturskolan, Rädda barnen, Nobelmuseet i Karlskoga och Nobelmuseets Vänner. Vid caféet på Mötesplatsen var köerna tidvis långa vilket gjorde att goda samtal kunde föras och nya bekanskap bildas.

Kulturskolan framförde med sedvanlig elegans ett finstämt program. Det var barnkören Småstjärnorna, ungdomskören Voices, damkören Vokalensemblen och kören Blandade röster. Körledaren var Carl Beckman-Künkel.

Ungdomens vårtalare var Rickard Palmquist, avgångselev på samhällsvetenskapliga programmet på Möckelngymnasiet. Rickard talade om förändring och förändringar till det bättre. Dels som student och om framtidsmöjligheter och utmaningar i livet framöver. Rickard berättade att han tror nog att våren för många människor är en tid för tro, hopp och kärlek. Att man kanske ser våren som en nyckel. En nyckel som öppnar upp porten till en spännande framtid. Det finns så mycket vackert med våren och nu är den äntligen här.

Med detta ville Rickard önska farväl till vinterns kyla, och varmt välkomna våren.

Vårtalet för Nobelvännerna hölls av Anna Ragén, kommunfullmäktiges ordförande i Karlskoga. Anna talade om världsläget och Karlskogas roll i det. När demokratin ska

försvaras så hamnar Karlskoga och den innovativa industrin i centrum med dess duktiga medarbetare för att bevara freden och demokratin. Vi behöver påminna oss om att vi lever i en av världens bäst fungerade demokratier, där det fria ordet och tanken är en självklarhet. Där sammanhållning och samarbete är grunden för att vi ska kunna fortsätta utvecklas

i rätt riktning. Vi ska värna om om tanken, hjälpsamheten, ansvarsfullheten och friheten då det är dessa värden är det vi bygger vår samtid och framtid med.

Konsertföreningen

Samarbetet med Konsertföreningen fortsätter, vilket innebär att vid konserter, som äger rum på Nobelmuseet får medlemmarna en rabatt som Konsertföreningen står för. Under 2023 var det tre konserter på museet.

Nobelveckan

Nobelmuseets Vänner och Nobelmuseet i Karlskoga, bjöd in till föredrag av Professor Olle Matsson, Uppsala universitet, under Nobelveckan 2023. Temat var - Varför gift? Om dödliga ämnen och deras roll i historien. Föredraget hölls i samarbete med Möckelngymnasiet och där hölls också föredraget.

Alfred Nobels födelsedag

Alfred Nobels födelsedag kunde firas genom medlemsfest för Nobelvännerna fredagen den 20 oktober på Nobelmuseet. Kvällen började med föredrag om Alfred Nobels dynamitfabrik i Paulilles i Roussillon i södra Frankrike. Föredrags-hållare var Per Arnesson, som guidade Munsänkarna på deras vinresa 2022. För kvällens underhållning stod traditionsenligt BasBjörk, som i år består av Anders ”Ersa” Eriksson, Wiggo Öberg och Mikael Björk.

God mat och glatt prat genomsyrade aftonen. En mycket trevlig kväll i goda medlemmars lag.

Nobelvännernas hedersutmärkelse

Hedersutmärkelsen 2023 förärades två personer som båda har betytt mycket för Nobelmuseets utveckling och vänföreningens uppdrag.

Gertie Ågren var en av de personer som med sitt stora engagemang och framsynthet, tidigt förstod betydelsen av Alfred Nobels Björkborn, för Karlskoga. Gertie var en av de personer som såg till att Alfred Nobels Björkborn blev Nobelmuseet i Karlskoga 1982. Hon såg också till att vänföreningen, Nobelmuseets vänner i Karlskoga, bildades 1987. Gertie var både sekreterare och kassör i första styrelsen för vänföreningen. Hon satt även med i den första styrelsen för Stiftelsen för Nobelmuseet och var den första museichefen för Nobelmuseet från 1982 till 1995. Gertie Ågren, represente-

rar väl de ”Karlskोगingar”, ingen nämnd och ingen glömd, som lade ner mycket möda och arbete för Nobelmuseets uppkomst i Karlskoga.

Marita Olén Widenberg har i hög grad genom sitt ideella arbete för Nobelmuseets Vänner varit en aktiv del av Nobelmuseets positiva utveckling. Maritas initiativ och handlande har verkligen sett till att såväl museet som Alfred Nobels anknytning till Karlskoga uppmärksammats lokalt och nationellt. Nobelmuseets betydelse har förstärkts på ett avgörande sätt genom Maritas stora engagemang och insatser. Det finns många exempel på detta som Christmas Carols, uppsatsävlingar etcetera. Inte minst är det Marita som initierade och såg till att teaterguidningarna startade. Nobelpristagare, landshövdingar, industribesök och många flera, har genom teaterguidningarna fått ökat intresse för både museet och personen Alfred Nobel. Maritas arbete möjliggjorde också uppsättningen av pjäsen, Testamentet som är en dramatisering av Ragnar Sohlmans bok med samma namn. Pjäsen hade urpremiär

i Karlskoga Konsthall 2007 och spelades ett flertal gånger i Karlskoga för allmänhet och skolelever samt för några av familjen Nobel.

Nobeldagen den 10 december

Fredagen den 10 december 2023 högtidlighölls Alfred Nobels minne. En mångårig tradition i Karlskoga. Detta skedde på Alfred Nobels Björkborn i samband med en välsmakande lunch i Alfred Nobels anda. Traditionsenlig kransnedläggning vid Alfred Nobels byst utanför Herrgården med tal till Alfred Nobels ära, av Dan Gunnarsson, Karlskoga Nobel Rotary.

Ståtlig fanfar framfördes av Emma Wahlström, Kulturskolan. Boris Holm hade ordnat att Kent Connedal och Alf Prytz från SAAB Bofors Test Center, avfyra salut, ”Dubbel svensk lösen”.

Därefter serverades glögg och pepparkakor i Stallet. Pernilla Rosin, Svenska kyrkan hade tagit med sig Chrunakkvartetten som framför sittande publik framförde ljuv stämsång. Så härligt att extranummer applåderades fram. Tack till Chrunakkvartetten. Välkomna åter!

*Auktoriserad
hälsorådgivare*

Bergsmansgatan 2

Tel. 300 66

www.lifebutiken.se

Utdelningar skedde av Nobelvännernas hedersutmärkelser, se ovan, samt Stiftelsen Karlskoga kommuns konststipendium till Alfred Nobels minne 2023 till Sofi Hagman. Årets Alfred av Möckeln innovation delades inte ut 2023.

Fortums bro

Twisten med Fortum är avslutad och kommunen har erhållit vite från Fortum för den rivna bron. Fortum har upplåtit servitut, med rätt att anlägga, vidmakthålla, underhålla och vid behov förnya en bro för gång- och cykeltrafik över Björkborns intagskanal. Detta inom det område och i det läge som den tidigare numera utrivna bron hade. Huruvida det blir någon bro finns det ännu inga beslut om.

Slutord

Stort tack till platschef Anneli Lyckeborn som med oförtröttligt engagemang arbetat för Nobelmuseet i Karlskoga. Nobelmuseets Vänner har genomfört en del arbete för att stödja Nobelmuseet. Tidningen Nobelvännen givits ut i vanlig ordning. Tack till Jaana-Kaisa Björk som är vår flitiga redaktör. En styrelse som i Nobelmuseets vänner är en förutsättning för att en förening ska kunna fortsätta. Sekreterare Susanne Morfeldt-Hafstrand, kassör Boo Thuvander och Sif Eklund, medlemsregistrator Anita Öjendal, hemsidesansvarig Olof Frisk och kemiansvarig Boris Holm med sina uppdrag, underlättar allt styrelsearbete.

Stort tack till all personal och guider

på museet, som arbetar engagerat för att det

Alfred Nobel stod för, ska leva vidare och för att Karlskoga ska kunna erbjuda besökare ett intressant och spännande museum. De dramatiserade guidningarna på museet har kunnat genomföras med hjälp Helena Weidt som gestaltar Bertha von Suttner. Ragnar Sohlman har gestaltats av skådespelaren John Persson. Alfred Nobel har gestaltats av Per Jakobsson.

1982 grundades Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn med museinamnet Nobelmuseet i Karlskoga. Idag utgörs stiftarna av Nobelstiftelsen, Karlskoga kommun, SAAB Dynamics AB. I styrelsen ingår även BAE Systems Karlskoga. Ordförande för stiftelsen har tidigare varit landshövdingen i Örebro län. Under 2023 utsågs länsrådet Anna Olofsson till stiftelsens ordförande. Tack Anna för ditt engagemang och intressen, redan inledningsvis av ditt uppdrag som ordförande.

Tack alla som bidragit till stöd för Alfred Nobels Björkborn, Nobelmuseet i Karlskoga 2023.

2023 års styrelse tackar för förtroendet och önskar fortsatt gott samarbete för kommande styrelse.

Karlskoga 2024-02-12

*Ulrika Lundgren
Anneli Rådesjö
Susanne Morfeldt-
Hafstrand*

*Jaana-Kaisa Björk
Boris Holm
Sif Eklund
Anita Öjendal*

Elcoline AB förvärvar verksamheten i Maintpartner AB

Elcoline i Karlskoga och Degerfors erbjuder tjänster inom Industriell drift och underhåll med helhetslösningar för El och Automation, Mekanik och Bearbetning.

Vi tillhandahåller även tjänster inom Transport, Modellsnickeri/Industrisömnad samt Industribrandförsvar där vi bl.a. erbjuder utbildningar i HLR och Heta Arbeten.

Intresserad av våra tjänster? Ring 010-480 70 00 eller besök vår hemsida elcoline.se för kontaktpersoner

Med förvärvet kommer Elcoline att växa till en omsättning på 65 miljoner euro och 600 anställda och bli ett av branschens ledande företag på den nordiska marknaden.

Ny ordförande i Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn

Länsråd Anna Olofsson är ny ordförande i Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn sedan september 2023. När förra landshövding Maria Larsson, som var förra ordförande, gick i pension blev Anna Olofsson tillfrågad om ordförandeskapet och hon tackade ja till uppdraget.

Anna Olofsson härstammar från Luleå. Hon har varit länsråd sedan 2017 på Länsstyrelsen i Örebro. Hon har arbetat dessförinnan med regional utveckling både lokalt och regionalt men också nationellt och inom EU. Anna Olofsson har erfarenhet från Näringsdepartementet under åren 2004 – 2015, där hon var departementsråd och enhetschef med ansvar för den regionala tillväxtpolitiken och strukturfonderna. Hon har även arbetat som konsultchef inom samhällsanalys och strategi på SWECO och som kontorschef vid North Sweden European Office i Bryssel. Anna Olofsson har en politices kandidatexamen från Luleå tekniska universitet med inriktning mot Statsvetenskap.

Anna Olofsson ser Alfred Nobels Björkborn som ett kulturarv som är viktigt att förvalta och utveckla med den potential som finns både i platsen och i dess historia som grund och är ett av skälen till att vi har Nobelpriset i Sverige. Hon säger till Karlskoga Tidning-Kuriren att det aldrig var någon

*Länsråd Anna Olofsson
Foto Länsstyrelsen i Örebro hemsida*

tvekan om huruvida hon skulle tacka ja eller ej till ordförandeskapet och att det kommer att bli ett otroligt spännande uppdrag.

Med tanke på sin bakgrund tror vi och hoppas Nobelmuseets vänner att nya ordförande Anna Olofsson kommer att bidra med många positiva saker och händelser till Alfred Nobels Björkborn och Nobelmuseet i Karlskoga.

Vi önskar henne all lycka till!

*Jaana-Kaisa Björk,
Nobelvännen*

Rapport från verksamheten, Alfred Nobels Björkborn

Hösten inleddes med lördagsöppet i Herrgården men visning och guidning av våra guider. Besökare kom dock ej så många men vi har ändå visat att vi finns och har öppet.

De dramatiserade visningarna lockar desto fler besökare men kostar också lite mer. ”Nobel”, ”Sohlman” samt ”Bertha von Suttner” har gjort stor succé under sommaren. De var efterfrågade under hösten mest för bokade grupper och företag. I visningarna ingår även laboratoriet och industrimuseet. Fiffiga huset är stängt under icke säsong och öppnar bara vid vissa tillfällen och om man bokar det. Under höstlovet hade vi Fiffiga huset öppet och caféet med tema Halloween, man fick rita en teckning i caféet och för det fick man lite godis. Vi vågade oss inte på bus. Vi hade ca 50 besökare per dag i Fiffiga huset. Det är så trevligt att det har blivit så populärt.

Konferenser, fester och andra tillställningar har avlöst varandra i Mötesplatsen, det är inte många dagar som det stått tomt.

Våra företag runt omkring oss lägger stora konferenser med kaffe och lunchen hos oss, de har nära till oss och det passar dem bra.

En oro inför höst och vinter är att våra elräkningar kommer att bli dyra, vi behöver se över våra lokaler för att bättre få ordning på vår elförbrukning.

Anneli Lyckeborn verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

Konst runt Möckeln hade sin sedvanliga utställning här med mycket folk som besökte oss, caféet var öppet och vi räknade med ca 1000 besökare under den helgen.

Veckan innan hade vi ett stort symposium för Karolinska institutet och Cambrex med många utländska besökare. De hade konferens, kaffe, lunch och guidningar och de var mycket nöjda.

Den 21 oktober på Alfreds födelsedag, hade vi öppet hus med visning i Herrgården och caféet öppet där vi serverade en specialgjord bakelse. Vi gjorde ca 150 bakelser, så den dagen blev en

verklig succé. Roligt att så många kom som bor i närområdet, många berättade att de aldrig varit här.

Ballistiska bron över till Alfred Nobels laboratorium och Fiffiga huset har börjat renoveras. Nu ligger det en tillfällig bro där för gångare och cyklister.

Vi har också en del förfrågningar om Industrimuseet som vi har samarbete med. De dagar som Brukspojkarne inte kan vara här öppnar vi naturligtvis upp dörrarna dit ändå.

Luftvärnföreningen vill lägga sina möten hos oss under tiden då Stallet i Bofors renoveras, de är välkomna.

Samarbetet med Nobelvännerna fortskrider med månatliga möten och andra aktiviteter. Den 20 oktober hade vi en middag till Alfred Nobels ära för att fira hans födelsedag. Ett föredrag, musik och måltid och gemenskap stod på programmet.

Den 10 november hade vi kransnedläggning vid Alfreds byst traditionsenligt med en lunch och musik därefter. Detta arrangerades tillsammans med Vänföreningen och andra lokala fören-

ingar. Då delades även hedersutmärkelser ut av föreningarna.

Planering inför kemishowerna tillsammans med Karlskoga kommun är påbörjad, alla femteklassare blir nästa år inbjudna till detta och vi hoppas att de flesta kommer.

Många skolklasser speciellt från SFI har besökt oss under hösten för guidning och besök i laboratoriet och även Fiffiga huset. Många kommer från andra kommuner för att besöka oss och det känns väldigt trevligt.

Möten med Karlskoga kommun omkring planeringen av utveckling och upprustning av lokalerna pågår för fullt. Även en investeringslista är på gång för verksamheten.

SVT har frågat om de får spela in en dokumentär på Herrgården om Alfred Nobels liv. De har varit på besök, så vi får se om det kan bli något.

*Anneli Lyckeborn
Verksamhetschef,
Nobelmuseet i Karlskoga*

Svensk Fastighetsförmedling
Karlskoga
Bergsmansgatan 4

T +46 586 552 00
svenskfast.se/karlskoga

Välkommen till Återbrukshörnan på Mosserud

**Här kan du lämna fungerande prylar så
får de ett fortsatt liv hos en ny ägare.**

**Till exempel kläder, böcker, porslin,
grytor, möbler, sportprylar, leksaker,
byggmaterial och blomkrukor.**

Öppet alla dagar i veckan.

**KARLSKOGA
ENERGI & MILJÖ**

En dramaserie om bröderna Nobel har spelats in i bl.a. Karlskoga

Verksambetschef Anneli Lyckeborn på Nobelmuseet i Karlskoga var inbjuden på premiärvisning av filmen "Bröderna Nobel" på biograf Fågeln i Stockholm 18/3. Här en bild från filmen på vita duken.

Foto Anneli Lyckeborn.

Bröderna Nobels liv har blivit tv-dramaserie på SVT och mycket av serien har spelats in i Karlskoga på Alfred Nobels Björkborn.

Utöver att filma vid Björkborn har man också filmat vid Gråbo arbetarmuseum vid Bofors Station i Karlskoga. En del sekvenser till filmen, som utspelar sig i Paris och Sankt Petersburg, har filmats i Björkborn. Efter filmatiseringsdagarna i Karlskoga åkte man till Baku i Azerbajdzjan för ytterligare inspelningar.

Det blev tre timslånga avsnitt som bygger på Bengt Jangfeldts bok "Immanuel Nobel & söner – Svenska snillen i tsarernas Ryssland", som berättar historien om bröderna Nobel. Bengt Jangfeldt var hos oss på Nobelmuseets vänners årsmöte förra året 2023 och höll föredrag "Inte bara Alfred – Historien om en av Sveriges framgångsrikaste

företagsfamiljer" om bröderna Nobel utifrån sin nyutkomna bok. Alla känner Alfred Nobel men bröderna Robert och Ludvig byggde bland annat upp ett av tidens största oljebolag i Baku i Azerbajdzjan.

Genom arkivbilder som varsamt färglagts, intervjuer och dramatiserade scener berättas historien om brödernas fram- och motgångar, men också deras relation ur ett familjeperspektiv. Tanken är att det ska bli en modern och underhållande serie som ska nå en bred målgrupp.

Produktionsbolaget Storyfire står bakom produktionen. De tyckte att det var fantastiska miljöer här i Karlskoga att filma i.

Filmerna har precis i skrivande stund kommit ut som en dramaserie i tre delar på SVT Play

Källa: MNYtt - Nicklas Remmegård

**DEFEATING
THE IMPOSSIBLE
SINCE 1886**

BOFORS TEST CENTER

www.testcenter.se

Bli Volontärvän på Alfred Nobels laboratorium och Fiffiga huset i sommar 2024

Nobelvännernas mål är att medverka till Nobelmuseet i Karlskogas fortsatta drift och utveckling och ökade kunskaper om Alfred Nobel och Björkborns herrgård. Nobelmuseet har ställt frågan till Nobelvännerna om hjälp att vara volontär under sommarmånaderna. Vi kan ge bidrag i form av pengar men också i form av att ge vår tid att medverka i olika sammanhang i museets verksamhet.

Volontärvän på valborg

Museet behöver hjälp på valborgsfirandet. Hör av dig till ordförande Ulrika Lundgren ulrika.lundgren@karlskoga.se eller Anita Öjendal anita@ojendal.se eller någon annan i styrelsen, om du vill vara behjälplig!

Volontärvän på sommaren

Det handlar om att vara volontär på Alfred Nobels laboratorium och på Fiffiga huset under sommaren, vissa dagar och helger. På detta sätt hjälper vi museet ekonomiskt med vår insats.

Vad innebär att vara volontärvän på museet?

Det innebär att du ”vaktar” lokalen, hjälper besökare att hitta, svarar på frågor i den mån du kan mm. De som har gjort det förut tycker att det är trevligt

att vara till hjälp och trevligt att träffa folk från olika håll i landet och i världen.

Vi tänker följande datum:

Mars: 9/3, 23/3

April: 6/4, 20/4

Maj: 4/5, 18/5

Augusti: 6/8, 7/8, 8/8, 9/8, 10/8, 11/8, 13/8, 14/8, 15/8, 16/8, 17/8, 18/8, 20/8, 21/8, 22/8, 23/8, 24/8, 25/8.

Fundera på om du kan vara behjälplig och medverka någon av dagarna. Meddela ditt intresse snarast till Anneli Lyckeborn, platschef på Nobelmuseet i Karlskoga, anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se eller tfn: 076-826 40 90, 0586-245 245 för mer information.

Det är extra fint att vara Volontärvän!

Medlemsfest i oktober i samband med Alfred Nobels födelsedag

Per Arnesson håller föredrag om Alfred Nobels dynamitfabrik i Paulilles i Frankrike på Nobelvännernas höstfest till minne av Alfred Nobels födelsedag. Foto Jaana-Kaisa Björk

BasBjörk spelade till mingel och kaffe. Från vänster Mikael Björk, bas, Wiggo Öberg, saxofon och Anders Eriksson, gitarr. Foto Jaana-Kaisa Björk

I höstas den 20 oktober, dagen innan Alfred Nobels födelsedag, ägde Nobelvännernas höstfest rum. Kvällen började med mingel och musik till BasBjörk, som kvällen till ära hade Wiggo Öberg, saxofon, Mikael Björk-kontrabas och Anders Eriksson på sång och gitarr. Anders är före detta karlskogabo som bland annat har sjungit med Wiggo i det legendariska karlskogabandet String Tones!

Kvällens föredrag var denna gång om Alfred Nobels dynamitfabrik i Paulilles i Roussillon i södra Frankrike som ligger ca två timmars bilresa från Barcelona. Föredragshållare var Per Arnesson från Falköping, som guidade Munsänkarna i Karlskoga på deras vinresa 2022 till

Frankrike och Tyskland. Vi fick vi höra intressanta historier om hur fabriken kom till på 1870-talet och hur den drevs under krigsåren fram till 1980-talets slut då fabriken lades ner. I dag är Dynamitfabriken i Paulilles ett museum efter fantastiskt samarbete med byns befolkning som ville bevara fabriksområdet som museum i stället för att exploatera det till en modern bad-, hotell- och bostadsanläggning. En artikel om Paulille finns i Nobelvännen nr. 2, 2023 av Per Arnesson.

Tvårättersmiddag med gott vin till åtnjöts och det blev musik till kaffet efteråt och några av vännerna kunde inte motstå att ta en svängom på golvet kvällen till ära.

BAE SYSTEMS

Med världen som arbetsfält

Chematur Engineering utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Företaget ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

 **Chematur
Engineering**
www.chematur.se

Ett föredrag under Nobelveckan

Varför gift?

– Om dödliga ämnen och deras roll i historien

Professor Olle Matsson, Uppsala universitet, höll 2023-12-07 en föreläsning på Möckelngymnasiet för två klasser och några externa åhörare. Föreläsningar av denna typ utgör en del knuten till kemishowerna på Björkborn och finansieras genom sponsring från olika källor.

Olle Matsson, som är specialist på gifter, tog upp både antika exempel och nutida. Olle har också medverkat i utredandet av förgiftningsfall för polisen. Bland för allmänheten välkända och legendariska gifter hör arsenik och cyanväte. Det senare har bland annat använts vid avrättningar och i förintelsläger i under nazisttiden under namnet Zyklon B. Inom växtriket kan bland välkända växter innehållande giftiga substanser nämnas liljekonvalj, spikkclubba, bolmört, belladonna, fingerborgsblomma och gullregn.

Från antiken är Sokrates giftbägare som enligt källorna innehöll opium och odört ett välkänt exempel. Den kände generalen Rommel fick efter konflikt med Hitler inta ett gift som avrättningsmetod som alternativ till arkebusering. I Sverige är förgiftningen av skalden Dan Andersson och en annan person på ett hotell i Stockholm 1920 ett klassiskt exempel. Man hade inte vädrat tillräckligt efter en cyanväterökning mot ohyra.

Olle Matsson och Boris Holm, bild från ett tidigare besök i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

I Sydamerika använde curare på pilspetsar vid jakt med t.ex. blåsrör. Gift har också använts vid andra former av jakt och vid fiske. Alla ämnen är i princip giftiga om de intas i för stora mängder. Dit hör också vatten som i volymer om 5-6 liter kan leda till döden genom obalans i kroppen. Waran (warfarin) är ett exempel på betydelsen av dosering. Ämnet används som blodförtunnande medel men också som råttgift.

Åhörarna uppskattade mycket föreläsningen och avsikten är att återkomma till gymnasiet med externa föreläsare.

*Boris Holm
Nobel museets vänner*

Nobeldagen 2023 och utdelning av hedersutmärkelser

Nobeldagen den 10 december började traditionsenligt med kransnedläggning vid Alfred Nobels byst framför Björkborns herrgård vid Nobelmuseet i Karlskoga. Arrangörerna för dagen var Nobelmuseets vänner, Nobelmuseet i Karlskoga, Karlskoga kommun, Svenska kyrkan i Karlskoga, Odd Fellow-logen 46 Alfred Nobel, Rotary Karlskoga-Nobel samt Möckeln Innovation.

Årets Nobeltal framfördes av Dan Gunnarsson från Rotary Karlskoga-Nobel. Han talade bland annat om varför Alfred Nobel köpte just Bofors-Gullspång AB och om valet av Ragnar Sohlman som ung kemist till företaget. År 1893 när Ragnar Sohlman jobbade i USA fick han ett telegram från Alfred och erbjudande om anställning som han självklart inte kunde tacka nej till. Kändes nog som om Bill Gates eller Elon Musk twittrat ett jobberbjudande idag.

Fanfar för dagen framfördes med valthorn av Emma Wahlström, Karlskoga Kulturskola. Efter talet lades en krans vid Alfred Nobels byst och en salut för dagen ”Dubbel svensk lösen” till Alfred Nobels ära från Bofors Testcenter genom Alf Prytz och Kent Connedal.

Efter uteceremonin minglades det med glögg och pepparkaka i värmen på Stallet på Mötesplatsen i väntan på kommande musikunderhållning med

För musiken stod Svenska kyrkan för med Chrunaks kvartetten som bestod av Lisa Rehnberg - sopran, Malin Jensen - alt, Christer Jönsson - tenor, Anders Karlsson - bas. Kvartetten leds av Stefan Chrunak på piano. Foto Jaana-Kaisa Björk

Chrunaks kvintett, som Svenska kyrkan ansvarade för. Chrunaks kvartetten består av Lisa Rehnberg, sopran, Malin Jensen, alt, Christer Jönsson, tenor, Anders Karlsson, bas. Kvartetten leds av Stefan Chrunak. Chrunaks kvartetten sjöng både gamla klassiker och nyare musikstycken och spred en vacker och en varm inramning till festdagen. Mycket uppskattat inslag av deltagare i årets Nobelfrände i Karlskoga.

Efter musiken var det dags för utdelning av Nobelvännernas Hedersutmärkelse 2023. I år gick det till två personer, som på ett ärofullt sätt har främjat Alfred Nobels gärning under åren. Den ena gick till Gertie Ågren och den andra till Marita Ohlén Widenberg.

Motiveringar till årets Hedersutmärkelser:

Gertie Ågren var en av de personer som med sitt stora engagemang och

Nobelvännernas hedersutmärkelse gick till två personer i år, Marita Olén Widenberg och Gertie Ågren i mitten av bilden och prisutdelarna från vänster Ulrika Lundgren och Jaana-Kaisa Björk längst till höger. Foto Boris Holm

framsynhet, tidigt förstod betydelsen av Alfred Nobels Björkborn för Karlskoga. Gertie var en av de personer som såg till att Alfred Nobels Björkborn blev Nobelmuseet i Karlskoga 1982. Hon såg också till att vänföreningen, Nobelmuseets vänner i Karlskoga, bildades 1987. Gertie var både sekreterare och kassör i första styrelsen för vänföreningen. Hon satt även med i den första styrelsen för Stiftelsen för Nobelmuseet och var den första museichefen för Nobelmuseet från 1982 till 1995. Gertie Ågren, representerar väl de ”Karlskोगingar”, ingen nämnd och ingen glömd, som lade ner mycket möda och arbete för Nobelmuseets uppkomst i Karlskoga.

Marita Olén Widenberg har i hög grad genom sitt ideella arbete för Nobelmuseets Vänner varit en aktiv del av Nobelmuseets positiva utveckling. Maritas initiativ och handlande har verkligen sett till att såväl museet som

Alfred Nobels anknytning till Karlskoga uppmärksammats lokalt och nationellt. Nobelmuseets betydelse har förstärkts på ett avgörande sätt genom Maritas stora engagemang och insatser. Det finns många exempel på detta som Christmas Carols, uppsatstävlingar etcetera. Inte minst är det Marita som initierade och såg till att teaterguidningarna startade. Nobelpristagare, landshövdingar, industribesök och många flera, har genom teaterguidningarna fått ökat intresse för både museet och personen Alfred Nobel. Maritas arbete möjliggjorde också uppsättningen av pjäsen, Testamentet som är en dramatisering av Ragnar Sohlmans bok med samma namn. Pjäsen hade urpremiär i Karlskoga Konsthall 2007 och spelades ett flertal gånger i Karlskoga för allmänhet och skolelever samt för några av familjen Nobel.

Årets Stipendiat för Karlskoga kommuns konststipendium till Alfred Nobels minne 2023 gick till Sofie Hagman från Lund. I år blev ingen utdelning av Årets Alfred av Möckeln innovation.

Efter alla programpunkter var det äntligen dags för Nobellunch! Lunchen smakade förträffligt som maten alltid gör som kommer från Karlskoga Folkhögskolan.

Sedan var det dags att gå hem i den vackra vinteraftonen och fortsätta hemma med Nobelfestligheterna från Stockholm i TV.

*Jaana-Kaisa Björk
Nobelvännen*

Nobeltal 2024

Vi är idag, som traditionen bjuder, samlade här vid Björkborn för att högtidlig hålla minnet av den mest kända och välbeställda Karlskogingen i alla fall fram till dagens datum. För 127 år sedan avled Alfred Nobel. Inte här på Björkborn utan i San Remo.

Alfred Nobel led av sviktande hälsa under de senare åren av hans levnad vilket medförde att vistelserna på Björkborn begränsades till sommarperioden med start 1894 efter köpet av AB Bofors-Gullspång och när renoveringen av herrgården under ledning av brorsonen Hjalmar snart skulle vara klar.

Det var inte helt givet att Alfred Nobel skulle hamna i Bofors utan det fanns intresse av att köpa Finspångs Bruk men efter det som i dag kallas due dilligence befanns AB Bofors-Gullspång som det bästa alternativet då produktionsanläggningarna var i ett modernare skick och att det också fanns möjligheter att testa kanoner och inte minst krut och sprängämnen på nära håll, på skjutplatsen vid det som i dag kallas Tuggen nära Boforsstation.

Dessutom fanns obebyggd mark i närheten för byggandet av anläggningar för explosivämne-stillverkning.

År 1893 när Ragnar Sohlman jobbade i USA fick han ett telegram från Alfred och erbjudande om anställning som han självklart inte kunde tacka nej till. Kändes nog som om Bill Gates eller Elon Musk twittrat ett jobberbjudande idag.

Ragnar Sohlman utsågs till Nobels assistent och kom sedermera att betraktas som den nära familjemedlem och kanske också den son som han själv aldrig fick. Eller som

*Dan Gunnarsson, Rotary Karlskoga - Nobel var högtidstalare vid kransnedläggning på Nobeldagen 2023 vid Alfred Nobels byst på Nobelmuseet i Karlskoga. Till höger Ulrika Lundgren, Nobelmuseets vänner.
Foto Jaana-Kaisa Björk*

Nobel uttryckte det ”en av mina få älsklingsmänniskor”.

Valet av Ragnar Sohlman skulle få synnerligen stor betydelse för Nobel och Karlskoga/Bofors.

Nobel var aldrig disponent över Bofors men väl dess styrelseordförande och ägare. Disponent var Jonas C:son Kjellberg som på plats skötte verksamheten medan Nobel fortsatte sitt resande som han själv uttryckte det som ”världens rikaste luffare” medan Ragnar Sohlman byggde upp laboratoriet som kunde

tas i bruk 1895 och hade fokus på kemiområdet med krut och sprängämnen. En annan viktig person var Arendt Silversparre som ägnade sig åt utvecklingen av verkstäder och kanonverksamhet.

Nobels inträde i Bofors medförde en vändpunkt i brukets framtida utveckling där nytt kapital möjliggjorde satsningar i teknik, byggnader och maskinell utrustning som lade grunden för framtiden inom stål, försvarsmateriel och kemi/läkemedel.

En kuriositet som kanske inte är lika känd är samarbetet med kapten Unge och hans experiment med krigsraketer eller lufttorpeder. Dessa idéer förädlades senare hos Krupp och där-efter av Werner von Braun och blev de V1 och V2 som användes mot England under slutet av andra världskriget.

Sohlman fick telegram från San Remo på morgonen den 8 december om Nobels allvarliga tillstånd och beslöt att omedelbart åka till San Remo för att bistå Nobel. Tyvärr kom han bara några timmar för sent vilket ändå får ses som en prestation då man befann sig i Karlskoga, 225 mil längre norrut. Detta på lite drygt två dygn. Nobel avled som han hela ti-den varit rädd för, endast omgiven av tjänstefolk utan nära och kära.

Nobel hade ju bestämt att hans tillgångar skulle placeras i statspapper och obligationer var-för samtliga värdepappersinnehav i diverse företag skulle säljas och placeras i säkrare till-gångar.

Beträffande AB Bofors-Gullspång fick dåvarande disponenten Jonas Kjellberg, erbjudande om att köpa aktierna men trodde sig inte kunna få fram tillräckligt kapital. Vi pratar om 2 miljoner kronor motsvarande i runda tal 200 MSEK i dagens penningvärde.

Här fanns nu engelsmän som lurade i vassen. Varvet Palmers Shipbuilding Co i New-castle var intresserade att komma över Bofors och kanontillverkningen. Detta skulle passa som hand i handske med deras produktion av krigsfartyg men hjälp med kapital från Skandina-viska Kreditaktiebolaget i Göteborg kunde familjen Kjellberg genomföra köpet 15 september 1898 och AB Bofors förblir i svensk ägo. Än en gång hade kapital från Göteborg och familjen Kjellberg haft avgörande betydelse för Bofors fortlevnad.

Efter diverse turer med släktingar, pris-utdelare och Oscar II, blev det till slut som Nobel öns-kade och de fem prisen kunde börja delas ut 1901.

Även om merparten av tillgångarna hamnade i den ännu inte skapade fonden för Nobelpri-sen blev vaken släktingar, när-stående eller tjänstepersonal lottlösa.

Den vi har att tacka för att Nobel fick som han ville och för både för Nobelprisen och AB Bo-fors här i Karlskoga, är till största den som Alfred Nobel kallade ”älsklingsmän-niskan” Rag-nar Sohlman.

Denne persons betydelse för Karlskoga och Bofors kan inte överskattas men historien om Ragnar Sohlman tar vi en annan gång.

Tack för att ni lyssnade!

*Dan Gunnarsson
Rotary Karlskoga-Nobel*

Medlemsinformation, öppettider mm.

Hemsida www.nobelvannen.se

Vår ansvarige för hemsidan i styrelsen heter Olof Frisk. Du kan läsa på hemsidan det senaste som har hänt och kommer att hända www.nobelvannen.se.

Medlemsavgift för 2024

Betalas in fr.o.m. januari 2024. Enskild medlem 200kr/år

Medlemsavgift betalas på bankgiro nr: 5967-5074 på SHB.

Skriv på ditt namn, adress och e-mailadress på inbetalningen. OBS! Byter du postadress eller mailadress låt oss veta det. Skicka det till Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga eller via mejl anita@ojendal.se Se vidare info också på vår hemsida www.nobelvannen.se

Du får ett medlemskort med i tidning!

Medlemskortet finns längst bak i tidningen. Ta med senaste tidningen när du besöker museet för att få de förmåner som gäller för medlemmar. Du kan också klippa sista sidan efter markerad linje. Där finns ditt namn och din adress och på andra sidan finns Nobelmuseets Vänners logotype och det är som medlemskortet gäller. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress med årtal på andra sidan. Välj vilket som är bäst för dig!

Gratis inträde till Nobelmuseet

Du får gå gratis till Nobelmuseet vid **ordinarie öppettider (juni, juli och augusti)** om du är medlem. Säg det i kassan där man köper biljetter **och visa ditt medlemskort**, som finns längst bak i tidningen.

Rabatterad pris på konserter på Mötesplats Alfred Nobel!

Du som är medlem i Nobelmuseets Vänner har möjlighet att gå på Konserthörens konserter vid Mötesplats Alfred Nobel med rabatterad pris. Ta med ditt medlemskort som finns längst bak i tidningen med ditt namn och adress med årtal på. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress och årtal på andra sidan. Ordinarie biljettpriset för Vuxna 250kr, för Nobelmuseets Vänner 210kr. Ungdom 10-25 år 125kr. Barn gratis. Vilka konserter det gäller får du information på Konserthörens hemsida www.karlskogakonsertforeningen.se eller på vår hemsida www.nobelvannen.se. Biljetter köper du på Spångs Bokhandel Bergsmansgatan 4, Karlskoga. Betala kontant, med Swish 123 691 70 41 eller via: www.nortic.se

Öppettider för Nobelmuseet i Karlskoga

Museet med guidningar
öppet lördagar kl. 12-16:

Mars 9/3, 23/3

April 6/4, 20/4

Maj 4/5, 18/5.

Andra tider endast förbokningar.

Sommaröppet från den 7 juni – 25 augusti, kl. 11.00 – 16.00, måndagar stängt.

Café Nobel i anslutning till Nobelmuseet i Karlskoga

Caféet finns i en underbar vacker herrgårdsmiljö i anslutning till Alfred

Nobels Herrgård. Här serveras kaffe/the, dricka med bullar och kakor samt goda smörgåsar. Café Nobel samt souvenirshopen är öppen när museet är öppet och de lördagar som det är guidning kl.11.00 – 16.00.

Se hemsidan:

www.nobelkarlskoga.se eller ring tel. 0586-245 245 för information.

Händer i vår på Nobelmuseet

Den 17 mars kl. 14.00 Årsmöte 2024 för Nobelmuseets vänner

Vi börjar innan årsmötet med föredrag om Karlskoga kommuns utveckling, av Per Green, samhällsledningschef med stöd av Tony Ring, kommunstyrelsens ordförande. Fika serveras till självkostnadspris. Väl mött på Mötesplats Alfred Nobel, Stallet.

Den 30 april Valborgsmässofirandet på Nobelmuseet.

Tid meddelas senare.

Den 7 juni öppnar sommarsäsongen på Nobelmuseet med dagliga guidningar mm och Caféet är öppet alla dagar utom måndagar. Läs mera på Medlemsinfo.

Den 18 juni kl. 19.00 Konsert på Nobelmuseet

Nobelkvintetten med vänner

KARLSKOGA • 0586-771199

KARLSKOGA
MAXI
ICA STORMARKNAD

N Nobel
Biocare™

Tandimplantat ser ut, känns och fungerar precis som naturliga tänder. På Nobel Biocare är vi mycket stolta över vårt arv från professor Brånemark som ledde fram till möjligheten att behandla tandlöshet med implantat. I mer än 60 år har patienter över hela världen blivit behandlade med våra väldokumenterade implantat som tillverkas i Karlskoga.

nobelbiocare.com

Klipp ur
och spara!

di

MEDLEMSKORT

Nobelmuseets vänner

2024

Kontaktinformation Nobelmuseet i Karlskoga

Björkbornsvägen 10, SE-691 33 KARLSKOGA

Tel: 0586 - 245 245

E-post: info@nobelkarlskoga.se | www.nobelkarlskoga.se

Anneli Lyckeborn

Verksamhetschef.

076-826 40 90, 0586-245 245

anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se

Välkommen att besöka Nobelmuseets Vännerns hemsida:

www.nobelvannen.se

B

Returadress: Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga

Vill du hänga med i
utvecklingen?

Sök framtidens jobb
i KARLSKOGA